

Green Care opintomatka Norjaan 27.-29.9.2011

Matkaraportti
Irene Roos, Työtehoseura, TTS

Inn på tunet ”Maatalon pihalla”, Norja

- ”Vihreä hoiva”, ”Vihreä yhteistyö” tai ”Inn på tunet” ovat ilmauksia erityyppisille hoivatöille, jotka yhdistetään Norjassa maatalouteen.
- ”Inn på tunet” -käsite luotiin Norjassa vuonna 2001 kun haluttiin löytää ilmaus, joka on laajempi kuin pelkkä hoivakäsite.

Inn på tunet

- Norjassa on noin 900 (900-1500) Green Care -maatilaa, mikä vastaa 2,1 prosenttia Norjan maatiloista.
- Lähes neljä prosenttia Norjan maatiloista suunnittelee vastaavan toiminnan aloittamista.
- Maatalousyrittäjä tarjoaa palveluita, esimerkiksi vuokraamalla tiloja, yhteistyössä koulun, terveys- ja sosiaaliviranomaisten kanssa.
- Palveluiden ostajana on yleensä kunta, mutta se voi olla myös valtio tai yksityinen toimija.

Norja panostaa Green Careen

- Norjan hallitus on määritellyt Green Care -toiminnan yhdeksi merkittäväksi painopistealueeksi.
- Kehittämiseen ohjataan resursseja, esimerkiksi jokaisessa 19 läänissä on yksi henkilö hoitamassa alueellisen Green Care -toiminnan kehittämistä ja jalkauttamista tiloille.

Norja panostaa Green Careen

- Valtion budjetti tähän toimintaan vuosille 2010–2012 on 18 miljoonaa NKR.
- Tavoitteena on lisätä Green Care -palveluiden määrää ja saada kunnat huomioimaan Green Care strategioidensa laatimisessa.
- Green Care -toiminnalle on tekeillä myös kansallinen strategia. Se tehdään laajassa yhteistyössä eri ministeriöiden välillä ja siihen osallistuvat myös mm. lääninhallitukset, kunnat ja kuntaliitto.

Fornbekk gård www.fornbekk.no

Jon Tore ja Ingeborg

- Visio: jaksamista ja hyvinvointia kaikille
- Maatila lähellä Fornebun lentokenttää
- 12 ha peltoa ja 18 ha metsää
- Tila suvun hallussa seitsemän sukupolven ajan
- Jon Tore on agroteknikko ja agronomi , Ingeborg on elintarviketeknologi ja agronomi. Hänellä on myös erikoispedagogikan opiskelut sekä IPT koulutusta

Entinen maitotila

- Kymmenen vuotta sitten tilalla oli maitotuotantoa, nyt se on ekologinen luomutila
- IPT toimintaan on satsattu vähitellen

Yhteistyötä paikallisen koulun kanssa

- Sopimus koulun kanssa
- Erikoisprojekteissa opettaja oli mukana
- Jokaisella luokkasteella oli tietty teema ja vuosiohjelma tilalla

esim. munasta kanaksi, lampaat, langan värjääminen, yrttitarha ja viikinkiajan dramatisointi

Tilan toiminta on suunnattu erityislapsille sekä koululaisille

Tilalla tarjolla monenlaista toimintaa

- ”Maasta pöytään ajattelua”
- Vuoden kierron seuraamista
- Eläinten hoitoa
- Kasvimaan laittoa ja hoitoa
- Puutöitä
- Ruoanvalmistusta
- Metsän harvennusta
- Lankojen värjäystä

Kokemuksia

- Veloitus oli tuntiveloitus lasten lukumäärästä riippumatta
- Toimeksiantoja oli vaikea saada
- Vaikka koululaisilla oli kaupunkitausta, sopeutuminen oli yllättävän helppoa
- Maatilaympäristö ja tekeminen rauhoittaa heidän kokemustensa mukaan lapsia. Heillä ei ollut mitään vaikeuksia sellaistenkaan lasten kanssa, jotka käyttäytyivät häiritsevästi koulussa
- Positiivisia kokemuksia ITP-toiminnasta, haluavat jatkaa ja kehittää sitä

Hvam Agroudevikling

www.hvam.vgs.no www.agroudevikling.no

Hvam vidergående skola

- 100 vuotta vanha oppilaitos, aiemmin maatalouskoulu
- Agronomikoulutusta (IPT, vihreä turismi, energia ja ympäristö)
- IPT-koulu erityistä tukea vaativille oppilaille
- Oma myymälä, jossa myydään omia tuotteita ja paikallisten viljelijöiden tuotteita
- Kanala, geenipankki siipikarjalle, oma meijeri ja golfkenttä

Koulun yhteydessä maatila ja kauppa

Nyr liten 50,-
stor 300,-

59,-

59,-

79,-

79,-

Løk løst 10,-
5kg 45,-

Rømmebrød 64,-

Delikatesse
POTET 25,-/kg

EGG vs 65,- pr brett.
Holdbarhet 3 uker.

MAIOTETA

Maipotes

Maatilan ja oppilaitoksen yhteistyöllä päästään parhaimpiin tuloksiin

- Erityisoppilaat harjoittelevat erilaisia töitä, mm. puutarhan hoito, ruoanvalmistus, käsityöt ja polttopuiden tekeminen

Flatner gård www.stallflatner.no

Anne ja Jan

- Omistajapariskunta ovat ostaneet tilan ja saaneet investointitukea ja korkotukea lainoihin
- Aluksi tilaa hoidettiin palkkatyön ohessa (palkkatyöstä luovuttu viisi vuotta sitten)
- Anne on toiminut erityisopettajana ja Jan on työskennellyt laboratoriossa

Hevostila, jossa on paikka noin 30 hevoselle

Tilalla hevostoimintaa lapsille ja nuorille

- Asiakkaat enimmäkseen tyttöjä
- kiusattuja, nuoria työkyvyttömiä, psyykkisiä ongelmia
- Huonon itsetunnon vahvistaminen ja onnistumisen kokemukset

Hevonen on terapeutti

- Tilalla on kaksi omaa hevosta ja muut ovat hoitohevosia
- Asiakkaat osallistuvat hevosten hoitoon
- Mahdollisuus ratsastaa
- Lapset asuvat kotonaan, tulevat koulun jälkeen tallille

Jan opettaa ratsastusta ja Anne käyttäytymistä

- Kunnilla ei ole rahaa lastensuojeluun, Nav:lla (vrt. Kela) on parempia rahoitusmahdollisuuksia kuin kunnilla
- Aikuiset tulevat Nav:in kautta ja lapset lastensuojelun kautta
- Tuntiveloitus on 150-200 kr /h/lapsi

Lypsykarjatila

Barbro

- sukutila
- ei opetus-, sosiaali- tai terveysalan koulutusta
- työkokemusta koulunkäyntiavustajana

Tilalla oli IPT toimintaa 4,5 vuotta

- Työkyvyttömiä, 40-vuotiaita miehiä
- Yhteistyöprojekti naapuritilan kanssa, jossa naisia
- Hanke loppui kaksi vuotta sitten, kun kunta ei enää tukenut toimintaa

IPT-toiminnasta suurta hyötyä asiakkaille

- Tila hoiti kuljetukset
- Asiakkailla vastuu eläimistä
- Fyysinen rasitus hyväksi, raittiilla ilmalla terveystvaikutuksia
- Eläimet eivät arvostele eikä tuomitse
- Onnistumisen tunteet tärkeitä
- ”Maasta pöytään”-ajattelu

Rustadstuen www.rustadstuen.no & Mattisruden

- Rustadstuen on vanha perintötila,
- 2,7 ha
- Mattisrud on pari vuotta sitten ostettu entinen museotila

Ingrid ja Jon

- Molemmilla oli pedagoginen koulutus
- Ingrid oli toiminut lastentarhan johtajana ja alakoulun opettajana ja Jon opettajana
- Ingrid oli suorittanut ”maatila pedagogisena resurssina” -koulutuksen

30 jalostettua tuotetta lampaanlihasta

- Vuonna 2003 perustettiin Mosstova lihanjalostusyritys
- Rustadstuenissa kasvatetaan lampaista, jotka jalostetaan erilaisiksi tuotteiksi
- Norjassa vaaditaan, että IPT tilalla on jotain maataloustuotantoa

Maatila pedagogisena voimavarana

- Elävä oppimispaikka
- Elävä opetusmuoto

Iltapäiväryhmiä

- IPT-toiminta suunnattu pääosin lapsille ja nuorille, joilla on jotain vaikeuksia
- Lapset haetaan koulusta
- Laitetaan ruokaa yhdessä tilan omista tuotteista
- Tehdään läksyt ja matematiikkaa opitaan luonnon menetelmien avulla
- Lampaiden hoitoa ja elämän seuraamista vuoden ajan (syntymä, villan keritseminen, karstaus, huovutus)

Viikonloppukoti

- 4-6 lasta
- Metsä, ulkoilma, maalaisympäristö
- Seurataan vuoden kulkua
- Polttopuun tekoa, pieniä puutöitä, käsitöitä
- Kalastusta
- Onnistumisen kokemuksia, ongelmien ennaltaehkäisyä

Jäitä hattuun: ei tuloksia hetkessä

- Toiminta perustuu lastensuojelu- ja sosiaalipalvelulainsäädäntöön
- 1-vuotisia sopimuksia neljän kunnan kanssa
- Palvelujen myynti kunnalle vie aikaa

Uusi hanke maahanmuuttajat/ nuoret aikuiset

- Vuoden projekti
- 16 henkilöä 13:sta eri maasta
- Ruoanlaittoa
- Yhteiskunnallisia asioita
- Kielenopiskelua

Myös kulttuuriareena

- Pubi
- Konsertteja
- Teatteriesityksiä
- Kesäohjelmaa

Sofies Stuer www.sofiesstuer.no

Suvun pientila 1940-luvullta
Lihakarjaa

Sofie, erikoissairaanhoitaja ja kiinnostunut naishistoriasta

Sofies Stuer:

- Kahvila
- Tilamyymälä
- Vierasmaja
- IPT-toimintaa

Toimintaa naisille ja tytöille

Tyttöprojekti:

projekti kouluikäisille tukea
vaativille tytöille

- Viisi peruskouluikäistä tyttöä, kävivät tilalla 1 krt/viikossa
- Yhteistyössä koulun kanssa
- Kehittää sosiaalisia taitoja
- Maasta pöytään ajattelua
- Tavoitteena luoda uskoa omiin mahdollisuuksiin

Päihdeongelmaisille naisille tarkoitettu toiminta alkoi 1.9.2011

- Yhteistyöprojekti NAV:in (vrt. KELA) ja Ringsakerin kunnan kanssa (1-vuotinen).
- Seitsemän noin 40- vuotiasta naista kokoontuu kerran viikossa Sofien Stuerilla
- Kunnasta kaksi työntekijää on mukana

Tulevaisuus

- Sofie uskoo IPT-toimintaan ja että kaikki tilan toiminnot (majatalo, kahvila, IPT, maatila, myymälä) tukevat toisiaan tulevaisuudessa

Yhteenveto

Motiivit ja resurssit

- Kaikissa tilakäynneissä tuli esille voimakas halu jatkaa tilan toimintaa ja siinä yhteydessä myös hyödyntää omaa koulutusta.
- Tila ei tuottanut riittävästi ja kodin ulkopuolella työskentely oli hankalaa tilan hoidon ohella. IPT-toiminnasta saatiin lisätuloja ja se mahdollisti tilalla työskentelyn kokopäiväisesti.
- Toiminta perustuu tilan ja viljelijän voimavaroihin ja monessa paikassa tuotiin esille, että toiminnalla haluttiin saada esiin ihmisen terveet puolet.
- Ehdotettiin myös että jokaisella hoivakodilla pitäisi olla oma maatilansa.
- Osa yrittäjistä oli sitä mieltä, että muodollinen koulutus ei ole tärkeää, eli IPT tilalla ei tarvita muodollista pätevyyttä.

Yhteenveto, jatkoa

Toimintamuotoja

- Norjassa maatilat tekivät paljon yhteistyötä paikallisten koulujen kanssa. Opiskelu maatilalla ei koskenut ainoastaan erityislapsia. Maatilaympäristöä käytettiin opetuksessa, sisällytettynä osaksi opetussuunnitelmaa.
- Maahanmuuttajaille järjestettiin myös IPT toimintaa maatiloilla. Kokemuksien mukaan tämä oli erinomainen tapa oppia Norjan kieltä sekä oppia uuden yhteiskunnan ja maan tapoja.
- Päivätoiminta oli yleisin toimintamuoto. Ruoanlaitto yhdessä sekä ”maasta pöytään” ajattelu oli tyypillistä. Norjassa hygienialainsäädäntö ei ole niin tiukka ja se mahdollisti tämän.

Yhteenveto, jatkoa

Tulevaisuus

- Vaikka IPT toimintaa on ollut Norjassa jo yli kymmenen vuotta, sen rahoitus oli monessa paikassa vielä projektiluonteista ja toimeksiantoja oli vaikea saada. Tämän vuoksi toiminta loppui usein projektin päättyessä.
- Kunta oli IPT palvelujen suurin maksava asiakas. Ongelmana oli rahoituksen epävarmuus ja sopimusten lyhytkestoisuus.
- Toinen maksava asiakas oli NAV (vrt. Kela).
- IPT toiminnan virallisia laatukriteereitä ei vielä ollut Norjassa, mutta sertifiointi oli työn alla ja tulossa kolmen vuoden sisällä. Työhön osallistuvat maatalous- ja kuntaministeriöt.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

irene.roos@tts.fi